

Domkapitlets diariernr

FÖRSAMLINGSINSTRUKTION

för Vellinge-Månstorps församling i Skytts-Vemmenhögskontrakt

För förteckning av kyrkor och öppettider, se baksida

Församlingsexpeditionen har expeditionstid för personliga besök och telefontid:

måndag, onsdag-fredag kl. 10-14, tisdag kl. 11-14

Församlingens webbplats: vellinge.pastorat@svenskakyrkan.se

Sociala medier: facebook, instagram

Följande dokument, som relaterar till församlingsinstruktionen, finns i församlingen och är insända till kontraktsprosten:

Barnkonsekvensanalys som genomförts vid framtagandet av församlingsinstruktionen	Ja ☒	Nej ☐
Verksamhetsplan (kopplad till budget)	Ja ☒	Nej ☐
Gudstjänstplan	Ja ☒	Nej ☐
Pastoral handlingsplan för dop	Ja ☒	Nej ☐
Pastoral handlingsplan för konfirmandarbete	Ja ☒	Nej ☐
Pastoral handlingsplan för begravning	Ja ☒	Nej ☐
Handlingsplan för beredskapsförberedelser under kris och höjd beredskap	Ja ☒	Nej ☐
Pastoral plan för användandet av församlingens kyrkor	Ja ☒	Nej ☐

Kontraktsprosten har tagit del av dessa dokument

Ort och datum, namn

Kyrkofullmäktiges godkännande
av församlingsinstruktionen

Vellinge 25/3-21
Ort och datum

Ann-Britt Kronvall
Kyrkofullmäktiges
ordförande

Ann-Britt Kronvall
Namnförtydligande

Kyrkoherdens godkännande
av församlingsinstruktionen

Vellinge 25/3-21
Ort och datum

Iva-K. Kummer
Kyrkoherde

Iva-Katharina Kummer
Namnförtydligande

Kyrkorådets godkännande
av församlingsinstruktionen

Vellinge 21-03-25
Ort och datum

Monica Christensson
Kyrkorådets
ordförande

Monica Christensson
Namnförtydligande

Domkapitlet i Lund utfärdar denna församlingsinstruktion att gälla tills vidare

Lund den 10 februari 2021 på domkapitlets vägnar:

Johan Tyrberg, biskop

I församlingen finns följande kyrkor:

Vellinge

Öppettider vardagar kl 8-16

helger vid gtj

Eskilstorp

Öppettider vardagar vid gtj/över-

helger enskom.

Arrie

Öppettider vardagar S.O.

helger S.O.

Västra Ingelstad

Öppettider vardagar S.O.

helger S.O.

Östra Grevie

Öppettider vardagar S.O.

helger S.O.

Mellan Grevie

Öppettider vardagar S.O.

helger S.O.

Södra Åkarp

Öppettider vardagar S.O.

helger S.O.

Gessie

Öppettider vardagar S.O.

helger S.O.

Hököpinge

Öppettider vardagar S.O.

helger S.O.

Öppettider vardagar

helger

Församlingsinstruktionen består av två delar: ett PASTORALT PROGRAM och en FORMALIADEL

1. DET PASTORALA PROGRAMMET

Det pastorala programmet utgörs av en omvärldsbeskrivning samt en programförklaring för församlingens grundläggande uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission.

För hjälp: Se *Vägledning för arbetet med församlingsinstruktionen*

Församlingens omvärld

1. Beskrivning

Vellinge-Månstorps församling är en av tre församlingar i Vellinge kommun och omfattar kommunens nordöstra delar. Församlingen består av tätorten Vellinge, 6800 invånare (2019), samt omkringliggande orter och landsbygd. I Vellinge finns kommunhuset, vilket gör att orten förknippas med hela kommunen.

Den västra delen av församlingen genomkorsas av E6 (Malmö-Trelleborg) och den östra delen av väg 101 (Malmö-Anderslöv). Sedan 2015 rullar tåg mellan Malmö och Trelleborg med två stationer placerade i församlingens östra delar, vilket har lett till ökat bostadsbyggande och inflyttning, främst barnfamiljer. Närheten till städerna och goda kommunikationer gör att många pendlar ut för arbete och skola. Kollektivt resande inom församlingen är svårt.

Församlingen fick sin nuvarande form 2002 då 9 församlingar med lika många kyrkor blev en. Med 8700 medlemmar ges en tillhörighet på 68 %. Pastorsexpedition och församlingshem med personalarbetsplatser finns i byggnaden Ankaret i Vellinge, som är församlingens centrum. Mycket av verksamheten sker här eller utgår härifrån. Ankaret är hopbyggt med Vellinge Gästgiveri, som ägs av församlingen och som vanligtvis hyrs ut till en krögare. Mellan Ankaret och Vellinge kyrka finns en park med gångstråk där många dagligen passerar.

I Vellinge kyrka firas söndaglig högmässa, men alla församlingens kyrkor används med varierande frekvens för gudstjänster och kyrkliga handlingar. De nio kyrkorna är Vellinge, Eskilstorp, Gessie, Hököpinge, Södra Åkarp, Mellan-Grevie, Arrie, Västra Ingelstad och Östra Grevie. Flera av kyrkorna har församlingshem och kyrkstugor som används för verksamhet och uthyrningar.

Befolkningspyramiden kan åldersmässigt liknas vid ett timglas, där äldre runt 25 utgör den smalare delen. I den äldre befolkningen har många sina rötter flera släktled tillbaka i Vellinge. Den vanligaste boendeformen är i egenägda småhus. Många hus byggdes på 1970-talet, och i nutid har byggandet tagit ny fart. Närheten till de större städerna, skolornas goda rykte och låga skatter kan vara lockande faktorer för medelklassfamiljer.

Max antal tecken: 2150 inkl blanksteg

De branscher som sysselsatte flest var 2016 handel, utbildning, vård och omsorg samt sociala tjänster. Största arbetsgivare är kommunen, men arbetsplatser finns också inom näringslivet. Enmansföretag finns i stort antal, ofta baserade i hemmet. Jordbruk är fortsatt en viktig näring. Arbetslösheten 2018 var 3,1 procent. Vellinges handlare har en centrumförening där församlingen är medlem.

Kommuninvånarnas genomsnittliga förvärvsinkomst ligger högre än riksgenomsnittet, men de flesta höginkomsttagarna bor utanför vår församling. Andelen med utländsk bakgrund i kommunen är 9,2 % (2019). Majoriteten av utrikes födda har europeisk bakgrund, bara en liten del har invandrat från länder som Afghanistan och Syrien. Kommunen har historiskt haft ett motstånd mot flyktingmottagande, men ideella organisationer har gärna ställt upp för de som placerats här.

Vellinge kommun har utsetts till årets skolkommun av Lärarförbundet flera år i rad. I församlingen finns fyra grundskolor; tre i Vellinge och en i Västra Ingelstad. Sundsgymnasiet i Vellinge har blivit populärt även bland elever från Trelleborg och Malmö. I Östra Grevie finns en folkhögskola och i Vellinge finns kulturskola och konserthus.

Föreningslivet i församlingen är varierat och det ideella engagemanget stort. Många sporter är populära, störst är fotbollen. Golfbanorna lockar också spelare från andra orter. Även naturområden lockar besökare. Föreningslivet innefattar även hembygdsförening och flera byalag. Västra Ingelstad och Vellinge har fritidsgårdar för ungdomar. Det finns tre äldreboenden i församlingen, samtliga i privat regi.

I församlingen finns inga andra kyrkor eller samfund. Naturliga mötesplatser för församlingsbor är ICA Kvantum och torget i Vellinge och idrottsplatserna. Vellinge kommun lockar många turister sommartid. Detta märks dock inte i vår församling där övernattningsmöjligheterna är begränsade och den gudstjänstfirande församlingen minskar under sommaren.

För omvärlden är Vellinge kommun förknippat med stark politisk dominans av Moderaterna, som har egen majoritet i kommunfullmäktige.

Sverigedemokraterna gick starkt fram i senaste valet, speciellt i de östra delarna. Kommunen hade länge sloganen "här är friheten större", främst syftande på lågskattepolitiken, som många ännu förknippar med kommunen. På senare år har kommunen drivit frågan om lokalt tiggeriförbud. För omvärlden finns därmed en bild av ett samhälle med hög levnadsstandard men där välståndet inte delas med andra. Vellingebornas självbild är snarare en välskött kommun som har färre problem än andra, och man upplever sig inte som osolidarisk.

2. Utmaningar och möjligheter

Det kan vara svårt att känna gemenskap i en vidsträckt församling med nio kyrkor, speciellt som många bosatta i församlingen inte naturligt ser Vellinge som centrum.

En upptagen och hektisk livsstil kan vara det största hindret för att etablera djupare kontakt i församlingslivet. Många upprätthåller en hög levnadsstandard genom stora arbetsinsatser under veckorna, medan helgen hålls fri. Trots att levnadsförhållanden är goda finns det också en ekonomisk skörhet. Den som drabbas av sjukdom, arbetslöshet eller skilsmässa kan uppleva ett utanförskap när livsstilen behöver ändras. I en kultur så starkt präglad av prestationer har församlingen en angelägen roll att verka för en motkultur där människovärde inte hör samman med ekonomisk eller social status.

Vi kan utgöra en motvikt till den bild av Vellinge som samhälle som berördes i omvärldsbeskrivningen och ser detta både som en utmaning och en möjlighet. Tiggeriförbudet, motståndet mot flyktingmottagande och liten representation av människor med utomeuropeisk bakgrund riskerar att skapa misstänksamhet mot det annorlunda. Utifrån vår kristna människosyn kan vi arbeta mot fördomar genom att verka för öppenhet och respekt för alla.

De flesta barnen i vår församling växer upp under ekonomiskt trygga förhållanden. Ofta har föräldrarna valt boplatser för att ge barnen lugn och trygghet. Föräldrarna har ibland långa arbetsdagar i veckorna. För barn kan en något lägre men bra levnadsstandard innebära att man sticker ut, om man inte kan resa på dyra semesterresor, har påkostade fritidsintressen eller märkeskläder. Församlingens ungdomar har tillgång till bra skola, men enligt en enkät bland årets konfirmander framträder också en bild av tristess i ett samhälle byggt för familjer och äldre och att ungdomar inte prioriteras. I konfirmandernas svar kan man läsa in en önskan om att flytta bort från lugnet de uppskattat som barn för att sedan eventuellt återvända senare i livet för familjebildning.

Programförklaring

1. Identitet

Vellinge-Månstorps församling är en del av Svenska kyrkan, ett evangeliskt-lutherskt trossamfund som har sitt sammanhang i den världsvida kyrkan. Församlingen har länge haft strax under 9 000 medlemmar, procentuellt har kyrkotillhörigheten dock minskat från 78 % (2013) till 68 % (2020) eftersom nyinflyttade inte i samma utsträckning är kyrkotillhöriga. I arbetslaget finns 30 anställda varav 10 är vaktmästare. Kyrkorådet består sedan det senaste kyrkovalet av två nomineringsgrupper: Kyrkans väl och Sverigedemokraterna. I församlingen finns ca 120 ideellt engagerade i körer, diakonigrupp, lekmanakår, som gudstjänstvärdar, i barnverksamheten, ledarkår, stickcafé, internationell grupp. Många som engagerar sig gör det i flera olika sammanhang, men även de som "bara" gör en punktinsats under året räknas. När ordet "vi" används i detta dokument är det "vi som är aktiva i församlingen" som menas, anställda, förtroendevalda, ideella och alla som samlas i vår verksamhet. Förhoppningen är att så många församlingsmedlemmar som möjligt känner sig inkluderade i detta "vi". Församlingens gudstjänst präglas sedan många år tillbaka av en stor lekmanamedverkan. På senare år har konfirmanderna fått större ansvar och gestaltar gudstjänsten tillsammans med gudstjänstvärdar och personal. I Vellinge firas varje söndag högmässa. Enklare gudstjänster firas i församlingens övriga kyrkor med viss regelbundenhet. Sammanlagt firas mellan två och tre gudstjänster per söndag. I gudstjänstliv och vardagsarbete behöver vi både skapa lokal närvaro och stärka sammanhållningen i hela församlingen. En spridd församling med många kyrkor behöver variation i form, tid och plats i sitt gudstjänstliv. Även om vi möter många i våra verksamheter så deltar man i liten grad i gudstjänstlivet. Kyrkan har dock en stark ställning som traditionsbärare och är en given plats för livets högtider, vilket märks i dopfrekvens och statistik för kyrkliga handlingar. Dop i söndagens gudstjänster erbjuds som komplement till lördagarnas dopgudstjänster, på så sätt markeras att dopet sker i församlingens kontext. Dopet sker inte bara inför släkt och vänner utan angår hela församlingen, den nydöpte tas upp som medlem i församlingen och i Kristi världsvida kyrka.

2. Uppdraget för de närmaste fyra åren

Utifrån Lunds stifts vision vill vi de kommande fyra åren särskilt fokusera på söndagens gudstjänst, lärande och diakonal verksamhet.

Gudstjänst

Vi vill fira en levande gudstjänst där alla, oavsett ålder och bakgrund, känner sig välkomna. Gudstjänsten ska vara navet i församlingens liv och forma oss för tjänst i vardagen. Riktningen är utåt, sändningsorden som avslutar församlingens gudstjänster lyder: "Gud sänder oss att dela bröd och fred i världen. Låt oss gå från denna gudstjänst Gud till ära och människor till tjänst." Konfirmandernas aktiva roll bidrar till viss åldersmässig mångfald, men kärnan av gudstjänstfirare är liten. Vårt mål är att fler barnfamiljer söker sig till gudstjänsten, och att nykonfirmerade fortsätter fira gudstjänst. Vår önskan är en längtan efter att fira gudstjänst även utan särskilda skäl eller uppgifter.

Lärande

Vi ser att fler söker sig till församlingen för att öka kunskapen om kyrkan och kristen tro. Vi möter barn både i vår egen verksamhet och genom skolorna med skolavslutningar, jul- och påskspel samt tematiska vandringar. Idag konfirmeras 57% av ungdomarna. Vår förhoppning är att en kvalitativ konfirmationsundervisning ger ringar på vattnet så att vi når även kommande års ungdomar. Målsättningen ska vara att minst bibehålla samma andel konfirmerade som idag. Under konfirmationsåret strävar vi efter att integrera föräldrarna i lärandeprocessen. Vi vill utöka möjligheten för vuxendop och -konfirmation och kunna ge grundläggande såväl som fördjupande undervisning utifrån behov. Genom att öka kunskapen om och bredda förståelsen av vad kyrkan är kan församlingen bli en aktiv och relevant del i människors liv. Vi vill fortsätta ta ställning för de svaga i samhället och ge dem en röst.

Diakonal verksamhet

Vår förhoppning är att ett diakonalt tankesätt kan få prägla all vår verksamhet. Med Jesus Kristus som förebild vill vi öva oss att se vår nästa. Några särskilda områden vill vi lyfta fram; ensamheten till följd av pensionering eller livskamrats bortgång, psykisk ohälsa samt dold nöd i ett samhälle där många framstår som lyckade och framgångsrika. Skam inför att be om hjälp kan finnas, ibland vill man inte erkänna för sig själv att behov av stöd finns. Vi vill odla en öppenhetsskultur där var och en vågar se och acceptera sina svagheter. Idag är diakonin mest riktad till äldre som redan är aktiva i församlingen. Vi vill bredda vår diakonala verksamhet för alla åldrar. Det ska bli lättare att hitta till oss. Visionen är öppna, kravlösa mötesplatser såväl som diakonalt riktade grupper av ideella. Församlingens diakoni ska utgå från söndagens gudstjänst, därifrån sänds vi och där möts vi för att hämta kraft i ord och sakrament.

Max antal tecken: 2150 inkl blanksteg

3. Den grundläggande uppgiften

Gudstjänst: Varje gudstjänst innebär ett möte. Vi kommer från våra olika livssituationer och samlas inför Gud. I gudstjänsten skapas en gemenskap som gestaltar att livet bärs tillsammans, vi har ett gemensamt ansvar för jorden och dess resurser. I gudstjänsten förenas individer som i sin tur blir delaktiga i den världsvida kyrkan.

I vår församling, som är starkt präglad av ett individualistiskt synsätt, känns det extra viktigt att poängtera gemenskapsaspekten.

Vi vill fira levande gudstjänster där varje individ känner sig välkommen, sedd och delaktig. I gudstjänsten får vi lämna prestationskrav och oro och istället omslutas av Guds nåd - befriade, älskade och förlåtna. Varje gång vi firar nattvard bryts det individualistiska perspektivet och vi blir del av gemenskapen kring Jesus Kristus.

Söndagens gudstjänster är navet. De ska vara relevanta och beröra människors vardag så att den hör ihop med söndagen. Gudstjänsten ska inspirera oss till att vilja vara "jordens salt och världens ljus" i de sammanhang där vi rör oss. Även våra många kyrkliga handlingar, med anhörigas önskemål, och musikgudstjänster ska firas som gudstjänster med Kristus i centrum.

Musik, psalmsång, liturgi och predikan ska upplevas som en helhet. Den gemensamma sången stärker gemenskapskänslan. Vi vill att kyrkoårets växlingar ska bli synliga i gudstjänstens sammanhang. Glädjen att få fira gudstjänst ska smitta av sig till dem vi möter.

Undervisning: Uppdraget att lära är delegerat från Kristus som också är vår pedagogiska förebild. I hans undervisning finns en lyhördhet för den andres behov. I sina liknelser skapar han nyfikenhet och ger rum för olika tolkningsmöjligheter, samtidigt är han tydlig när det gäller värnandet om människan och skapelsen.

Kunskapsnivån gällande kyrkans liv är låg i vår kontext. Vi har en angelägen uppgift att berätta om Kristus och sprida kunskap i församlingen om kyrkans tro och liv. När vi som kyrka pratar om undervisning belastas vi fortfarande av vår historia där många uppfattat kyrkan som mästrande. Vi vill bryta det perspektivet och istället förmedla kunskap på ett sätt som berör, med respekt och öppenhet för människors egna frågeställningar. Vår vision är att kyrkan ska rymma en pedagogisk miljö som uppmuntrar till ett ömsesidigt lärande av varandra.

Diakoni: I diakonin blir nåden verklig och det vi säger blir handling. Vi vill leva öppet för våra medmänniskors behov och ha en välkomnande hållning till dem vi möter. Vi vill vara en motkraft till en utveckling av kostnadseffektivitet på bekostnad av kvalitet och skapa kvalitativa möten utan någon motprestation. Varje möten ska präglas av ett mod att våga dela en medmänniskas smärta och sårbarhet, men också att dela livets glädjeämnen.

Vi lever som en del av världen och vill synliggöra globala frågor i vår församling. Det känns angeläget, inte minst på grund av att Vellinge kommun är relativt homogen både gällande etnicitet och inkomst. Vi har ett diakonalt ansvar att stärka den som står i minoritet och visa att människovärdet inte är villkorat av yttre attribut. När katastrof och kris drabbar är vår närvaro viktig, genom god beredskap rustar vi oss för dessa situationer. Vi vill verka för ett diakonalt förhållningssätt i alla möten och synliggöra att vi finns till för alla åldrar och i olika situationer i livet.

Mission: Vårt kristna budskap ska genomsyra allt vi gör, även om vi ibland kan upplevas som obekväma. Det är inget självändamål att samla mycket människor om det vi gör inte relaterar till kärnan för vår verksamhet. Vi vill vara en naturlig dialogpartner i samhället och knyta kontakter med kommun och näringsliv. Det är viktigt att vara där människor är så att det blir tydligt att kyrkans verksamhet inte bara är knuten till byggnader. Redan i missionsbefallningen blir det tydligt att undervisning och mission hör ihop, vilket präglar vårt uppdrag på Söderslätt där sekulariseringen gjort att många människor tappat kontakten med kyrkan. Som en del av en världsvid kyrka vill vi lyfta det globala perspektivet och synliggöra vår del i ansvaret för fred och rättvisa.

Varje möte inför en kyrklig handling är ett missionstillfälle. Ett genomtänkt informationsarbete ska synliggöra vårt arbete för församlingens medlemmar. Alla församlingsaktiva bidrar till missionsarbetet, viktiga kontaktytor är kyrkogårdarna där vaktmästarna har en viktig uppgift.

2. FÖRSAMLINGSINSTRUKTIONENS FORMALIADEL

De regler för församlingen och församlingens verksamhet som rör domkapitlets tillsyn.

GUDSTJÄNSTFIRANDE (17 kap 3 och 5 § KO samt 37 kap 2§ KO)

I församlingen firas huvudgudstjänst varje söndag och kyrklig helgdag: JA ☒ NEJ ☐
Om "NEJ" ovan: Skriv in särskilda skäl för undantag här.

FORMER FÖR GUDSTJÄNSTER (17 kap 4 § & 18 kap 6 § KO)

Minsta antal huvudgudstjänster med nattvard per år i församlingen

enligt domkapitlets beslut den 4/12 2013 : 24

enligt senast inlämnad gudstjänststatistik 49

Ej aktuellt
efter den
20/5 2018

Används någon annan gudstjänstordning eller musik än den som ingår i *Den svenska kyrkohandboken* som huvudgudstjänst? JA ☐ NEJ ☐

Om "JA" ovan, hur många gånger per år? NÅGON GÅNG ☐ CA 1 GÅNG/MÅN ☐ ALLTID ☐

Församlingen tillhör gudstjänstnätverket i Lunds stift JA ☐ NEJ ☐

Församlingen har dispens att använda förslaget till ny kyrkohandbok JA ☐ NEJ ☐

HUVUDGUDSTJÄNST MED ANNAT SAMFUND (17 KAP 7 § KO)

En gudstjänst tillsammans med en församling i ett annat kristet trossamfund firas som huvudgudstjänst högst

0 gånger/år med församling i

PRÄSTER OCH MUSIKER (34 kap 1-2 § KO)

Enligt stiftsstyrelsens beslut ska det i församlingen finnas minst följande antal prästtjänster: 4

I församlingen finns följande prästtjänster:

en kyrkoherde, fyra komministrar

I församlingen ska det finnas minst en kyrkomusiker som ska vara organist eller kantor.

Hur många organisttjänster finns? 1 Hur många kantorstjänster finns? 2

DIAKONER

Hur många diakontjänster finns i församlingen?

1

ÖVRIGA KOMMENTARER KRING TJÄNSTER

FÖRSAMLINGENS VERKSAMHET PÅ ANDRA SPRÅK (57 kap 5§ KO)

I församlingen finns följande större språkgrupper representerade:

inga

I vår ordinarie församlingsverksamhet arbetar vi med olika språk på följande sätt:

Inte aktuellt

Finns beredskap för tillfälliga och akuta behov av att möta människor på andra språk än svenska?

JA ☒ NEJ ☐

Om "JA", ange vilka språk ni har beredskap att möta människor på vid tillfälliga och akuta behov:

tyska, engelska